

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **E., spol. s r. o.**, zastoupeného JUDr. Janem Pavlokem, advokátem se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 391/7, proti žalovanému **Generálnímu ředitelství cel**, se sídlem v Praze 4, Budějovická 7, o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva financí – Generálního ředitelství cel ze dne 3. 10. 2002, č. j. 34279/11-02,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí Ministerstva financí – Generálního ředitelství cel ze dne 3. 10. 2002, č. j. 34279/11-02 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení 5 300 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Jana Pavloka, advokáta se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 391/7.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutími Celního ředitelství Brno (správní orgán I. stupně) ze dne 29. 7. 2002 č. j. 4650/02-0101-21/01 až č. j. 4650/02-0101-21/23 tento orgán zamítl žádost žalobce o obnovu řízení ukončených pravomocnými rozhodnutími Celního úřadu Břeclav-dálnice č. j. 29-2120/CD/95 až 29-2142/CD/95 ze dne 26. 10. 1995. Správní orgán I. stupně vycházel z toho, že žalobce tato rozhodnutí napadl odvoláními, přičemž odvolací orgán Oblastní celní úřad Břeclav vydal dne 7. 3. 1996 pod č. j. 01-4089/1/95 až 01-4089/23/95 rozhodnutí,

kterými odvolání zamítl a platební výměry potvrdil v celém rozsahu. Tato rozhodnutí odvolacího orgánu napadl žalobce žalobami, přičemž Krajský soud v Brně rozsudky ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. 29 Ca 448/99, 29 Ca 18/2000, 29 Ca 19/2000, 29 Ca 20/2000, 29 Ca 21/2000, 29 Ca 22/2000, 29 Ca 23/2000, 29 Ca 24/2000, 29 Ca 25/2000, 29 Ca 26/2000, 29 Ca 27/2000, 29 Ca 28/2000, 29 Ca 29/2000, a ze dne 28. 11. 2001 sp. zn. 29 Ca 30/2000, 29 Ca 31/2000, 29 Ca 32/2000, 29 Ca 33/2000, 29 Ca 34/2000, 29 Ca 35/2000, 29 Ca 36/2000, 29 Ca 37/2000, 29 Ca 38/2000, 29 Ca 39/2000 žaloby zamítl.

Žalobce podal dne 24. 6. 2002 návrh na povolení obnovy řízení s odůvodněním, že se dne 2. 4. 2002 z pořadu televizní stanice dozvěděl, že předmětné platební výměry byly CÚ Břeclav vydány na základě zfalšovaných dokladů, a to zfalšovaného souhlasu s proclíváním zboží mimo prostory celnice a dále na základě zfalšovaných potvrzení o proclení jednotlivých zásilek. Tyto zfalšované doklady s největší pravděpodobností vystavil tehdejší pracovník celní správy. Skutečnost zfalšování byla zjištěna znaleckým posudkem, který si nechala vypracovat Policie České republiky. Z toho žalobce vyvodil, že vystavení falešných dokladů a následné odnětí zboží celnímu dohledu, nikoliv žalobcem, ale jinými osobami, je trestným činem. Dne 15. 5. 2002 bylo učiněno u Policie České republiky oznámení o trestném činu, jehož otázka spáchání je v současné době (to je v době podání návrhu na obnovu řízení) předmětem šetření orgánů činných v trestním řízení.

Správní orgán prvního stupně návrhu žalobce o obnovu řízení nevyhověl, jak již výše uvedeno, s odkazem na ustanovení § 56a odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků, podle něhož je použití mimořádného opravného prostředku podle části páté citovaného zákona nepřipustné vůči těm rozhodnutím správců daně, která byla pravomocně přezkoumána soudem.

Proti rozhodnutím Celního ředitelství Brno podal odvolání žalobce a namítal nesprávné posouzení ustanovení § 56a odst. 2 zákona o správě daní a poplatků. O odvolání žalobce proti rozhodnutím Celního ředitelství Brno (správního orgánu I. stupně) ze dne 29. 7. 2002 č. j. 4650/02-0101-21/01 až č. j. 4650/02-0101-21/23 rozhodl dne 3. 10. 2002 pod č. j. 34279/11-02, správní orgán II. stupně Ministerstvo financí - Generální ředitelství cel (jako odvolací orgán), tak, že odvolání zamítl. V odůvodnění uvedl k námitce žalobce o nesprávném posouzení ustanovení § 56a odst. 2 zákona o správě daní a poplatků, tolik, že podle § 56a odst. 2 zákona o správě daní a poplatků je použití mimořádného opravného prostředku nepřipustné vůči rozhodnutím celních orgánů, která již byla pravomocně přezkoumána soudem. Citované ustanovení je kogentním ustanovením a nelze jej při použití mimořádného opravného prostředku pominout. Dále přes svůj závěr výše ovšem odvolací orgán uvedl, že vlastně ani nebyly shledány nové skutečnosti případu, které by zakládaly důvod pro povolení obnovy řízení, protože Celní ředitelství Brno (správní orgán I. stupně) při své rozhodovací činnosti o žádosti o obnovu řízení vycházelo ze skutečnosti, že nebylo žádným způsobem prokázáno, že by ze strany pracovníků celní správy došlo při projednávání daných případů ke spáchání trestného činu. Dále odvolací orgán reagoval i na další námitky žalobce, že při celním řízení v uvedeném a dalších případech jednal žalobce ve prospěch zastoupené osoby a že nesplňuje podmínky osoby, která podléhá dani z přidané hodnoty a spotřební dani v souladu s právními předpisy platnými v době převozu zboží a konečně, že celní dluh v souladu s § 240 odst. 1 celního zákona vůbec nevznikl, protože dovezené zboží nepodléhalo dovoznímu clu.

Proti rozhodnutí Ministerstva financí - Generálního ředitelství cel ze dne 3. 10. 2002, č. j. 34279/11 - 02, podal žalobce dne 11. 12. 2002 u Vrchního soudu v Praze žalobu.

V žalobě žalobce tvrdil, že všechny platební výměry, proti kterým směřuje žádost o povolení obnovy řízení se týkají zboží – ropných produktů, které bylo dováženo žalobcem, ale i jinými dopravci v průběhu roku 1994 ze Slovenska do České republiky. Zboží bylo proclíváno přímo ve skladišti příjemce, což zákon umožňuje. Proclívání se účastnil celník v celní uniformě, příjemce a žalobce. Žalobce o proclení obdržel potvrzení s celním razítkem. Přesto celní úřad v souladu s ustanovením § 240 odst. 3 písm. d/ označil žalobce za toho, kdo nezajistil splnění povinností vyplývajících z režimu tranzitu s odůvodněním, že nepředložil zboží CÚ Zlín. Důvody tohoto nesplnění nezkoumal. Nezabýval se spáchaným trestným činem odnětí zboží celnímu dohledu. O skutečnosti, že odnětí zboží celnímu dohledu je trestným činem se žalobce dozvěděl z TV dne 2. 4. 2002. Následně žalobce zjistil, že z trestného činu zkrácení daně byli obviněni příjemci zboží. Celní dluh byl v rozporu s právními předpisy vymáhán na žalobci. Žalobce nebyl seznámen před vydáním platebních výměrů se skutkovým stavem a nebyla mu dána možnost v rozporu s § 33 zákona č. 71/1967 Sb. se k jeho podkladu i ke způsobu zjištění vyjádřit. Celní úřad Břeclav – dálnice po celou dobu vyměřovacího řízení tajil existenci horní části 5. dílu TCP. Tato skutečnost vyšla najevo v září 2002, kdy žalobce zjistil nahlédnutím do spisu vedeného u Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 2 To 35/2002, že Celní úřad Břeclav založil do spisu horní části 5. dílu TCP, které jsou označeny nejen údajně zfalšovaným celním razítkem, ale i evidenčním číslem celního úřadu určení. Toto evidenční číslo obsahuje rok proclení a číslo celního razítka. Číslo mohl znát pouze celní úřad odeslání a celní úřad určení a u nich služebně zařazení celníci. Vzhledem k tomu, že horní část 5. dílu TCP byla zpět zaslána celním úřadem určení Celnímu úřadu Břeclav – dálnice, vytvořily samy celní úřady, resp. u nich zaměstnaní úředníci situaci, že na předmětné zboží se hledělo jako na zboží proclené a to až do doby odhalení této trestné činnosti dne 28. 4. 1995. Nezákonnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení obnovy řízení žalobce spatřuje ve výše jím uvedených skutečnostech, kterými chce prokázat, že se celní úřad nejen podílel na trestném činu odnětí zboží celnímu dohledu, ale tentýž úřad zneužil pravomoci veřejného činitele a zatajil důležité skutečnosti při vyměřovacím řízení tak, aby se žalobce nemohl účinně bránit. Podle přesvědčení žalobce tyto skutečnosti jsou důvodem k obnově řízení v souladu s ustanovením § 54 odst. 1 písm. a/ a b/. Vzhledem k tomu, že důvody pro obnovu řízení vyšly najevo až po pravomocném přezkoumání výše uvedených rozhodnutí soudem, je nepřípustnost použití mimořádného opravného prostředku v rozporu s právy zaručenými Ústavou. Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva financí - Generálního ředitelství cel ze dne 3. 10. 2002, č. j. 34279/11 - 02.

Protože Vrchní soud v Praze ve věci do 31. 12. 2002 nerozhodl, převzal dnem 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), v souladu s ustanovením § 132 s. ř. s. neskončenou věc, u níž byla dána věcná příslušnost vrchního soudu, Nejvyšší správní soud a dokončí v ní řízení.

Podle ust. § 130 odst. 1 s. ř. s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení tohoto zákona.

Písemností ze dne 2. 5. 2003 došlo Nejvyššímu správnímu soudu dne 12. 5. 2003 žalobce svoji žalobu ještě doplnil. Namítá v ní nulitu meritorních platebních výměrů Celního úřadu Břeclav - dálnice č. j. 29-2120/CD/95 až 29-2142/CD/95 ze dne 26. 10. 1995 a svůj názor v tomto směru odůvodňuje a dále ještě rozvádí své námitky již uvedené v žalobě. Další

písemností ze dne 19. 11. 2004 došlou Nejvyššímu správnímu soudu dne 24. 11. 2004 žalobce doplnil žalobu a sdělil, že v souvislosti s uvedenými platebními výměry nebyl, pokud je mu známo, zatím pravomocně odsouzen žádný celní úředník. Je však vedeno trestní stíhání proti obviněnému celnímu úředníkovi Z. M., č. j. OKFK 40/7-2004, Policie ČR, Správa Jihomoravského kraje, Kapucínské nám. 2/4, Brno. Dále je vedeno řízení ve věci trestního oznámení pro podezření z trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele, podvodu a poškozování cizích práv u Policie ČR, Správa Jihomoravského kraje, Kapucínské nám. 2/4, Brno, pod č. j. ČTS:PJM-351/HK-25-2002 ŠB.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k těmto závěrům:

Podle ustanovení § 320 odst. 1 písm. c) celního zákona č. 13/1993 Sb. platí pro řízení před celními orgány při vyměřování a vybírání cla předpisy o správě daní a poplatků. Podle ustanovení § 56a odst. 2 ZSDP je použití mimořádného opravného prostředku podle části páté tohoto zákona nepřípustné vůči těm rozhodnutím správců daně, která byla pravomocně přezkoumána soudem.

Ze spisového materiálu správního orgánu Nejvyšší správní soud zjistil, že rozhodnutí Oblastního celního úřadu Břeclav ze dne 7. 3. 1996, č. j. 01-4089/1/95 až 01-4089/23/95, jimiž byla zamítnuta odvolání a potvrzeny platební výměry vydané Celním úřadem Břeclav dne 26. 10. 1995 č. j. 29-2120/CD/95 až 29-2142/CD/95, byly pravomocně přezkoumány soudem (rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. 29 Ca 448/99, 29 Ca 18/2000, 29 Ca 19/2000, 29 Ca 20/2000, 29 Ca 21/2000, 29 Ca 22/2000, 29 Ca 23/2000, 29 Ca 24/2000, 29 Ca 25/2000, 29 Ca 26/2000, 29 Ca 27/2000, 29 Ca 28/2000, 29 Ca 29/2000, a ze dne 28. 11. 2001 sp. zn. 29 Ca 30/2000, 29 Ca 31/2000, 29 Ca 32/2000, 29 Ca 33/2000, 29 Ca 34/2000, 29 Ca 35/2000, 29 Ca 36/2000, 29 Ca 37/2000, 29 Ca 38/2000, 29 Ca 39/2000). Ze spisového materiálu správního orgánu Nejvyšší správní soud dále zjistil, že rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 11. 2001, č. j. 29 Ca 448/99, byl následně přezkoumán i Ústavním soudem na základě podané ústavní stížnosti, která však byla pro zjevnou neopodstatněnost odmítnuta (usnesením Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2002, sp. zn. IV. ÚS 105/02).

Pro posouzení návrhu žalobce na povolení obnovy řízení v daném případě a tedy posouzení zákonnosti rozhodnutí správních orgánů o tomto jeho návrhu je rozhodující, zda je možné použití mimořádného opravného prostředku podle části páté zákona č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků v daném případě. Žalobce podal návrh na obnovu řízení z důvodů uvedených v ustanovení § 54 odst. 1 písm. a/ a b/ zákona č. 337/1992 Sb. Tvrdil, že rozhodnutí byla učiněna na základě podvržených nebo zfalšovaných dokladů, což ovšem pro něj vyšlo najevo jako nové skutečnosti až po pravomocném přezkoumání správních rozhodnutí soudem.

Nejvyšší správní soud, např. v rozsudku ze dne 9. 10. 2003, č. j. 5 A 160/2002 - 41, dospěl k závěru, že je „právně irrelevantní námitka žalobce, že důvody pro povolení obnovy vyšly najevo až po pravomocném přezkoumání soudem, protože zákaz použití mimořádných prostředků platí, jak vyplývá z citovaného § 56a odst. 2 ZSDP, bezvýjimečně“. Proti citovanému rozsudku podal žalobce ústavní stížnost, jíž se domáhá zrušení citovaného rozsudku a současně podal návrh na zrušení ustanovení § 56a odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů. Stížnost je u Ústavního soudu vedena pod sp. zn. ÚS II. 29/04 a podle vědomostí Nejvyššího správního soudu nebylo o ní dosud

rozhodnuto. V jiné věci, např. v rozsudku ze dne 20. 9. 2006, č. j. 2 Afs 221/2005 - 64, Nejvyšší správní soud vyslovil, že použití mimořádného opravného prostředku podle § 56a odst. 2 zákona o správě daní a poplatků brání předchozí pravomocné přezkoumání soudem jen v případě, že je přezkum navrhován z důvodů shodných s důvody, které soud k žalobě zkoumal nebo měl zkoumat.

Pro spornou otázku výkladu ustanovení § 56a odst. 2 zákona o správě daní a poplatků byla tato otázka předložena rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu (§ 17 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb.), který rozhodl dne 17. 7. 2007 ve věci sp. zn. 2 Afs 51/2006 usnesením takto: „Použití obnovy řízení podle § 56a odst. 2 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, nebrání předchozí přezkoumání správního rozhodnutí soudem, pokud je obnova řízení odůvodněna novými skutečnostmi nebo důkazy, které nemohly být bez zavinění daňového subjektu nebo správce daně uplatněny v původním řízení a nebyly ani předmětem tohoto zkoumání soudem.“ Svůj závěr rozšířený senát odůvodnil mimo jiné takto: „Nepřípustnost obnovy řízení podle § 56a daňového řádu předpokládá shodu skutkového stavu, který byl v řízeních zkoumán a vážen ve vztahu k rozhodujícím právním předpisům. Pokud vyšly najevo nové závažné okolnosti až po pravomocném přezkoumání správního rozhodnutí soudem, a tyto okolnosti zpochybňují správnost a spravedlivost správního rozhodnutí, je třeba na střet správního orgánu a soudu nahlížet jinak. Při nově zjištěném skutkovém stavu, nebo při zjištění závažných zákonem označených vad správního řízení či jiných předpokladů obnovy řízení, má totiž (při respektování podstaty a smyslu práva na soudní a jinou ochranu) před požadavkem projednání věci v přiměřené lhůtě a bez zbytečných průtahů a požadavkem právní jistoty přednost zájem na správném a spravedlivém rozhodnutí. V tomto případě je třeba respektovat princip proporcionality vyložený v nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94 a v nálezu ze dne 9. 10. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 15/96, aby nedocházelo k svévolnému omezení základních práv a svobod. Nové skutečnosti, které nemohly být uplatněny v původním správním řízení (jistě za splnění podmínky, že se tak stalo bez zavinění toho, kdo je uplatňuje), a proto je nemohl vážit ani soud při rozhodování o zákonnosti správního rozhodnutí, nemohou bránit obnově řízení proto, že v takovém případě správní orgán nepřehodnocuje závěry soudu, ale řeší zcela novou skutkovou situaci. K ohrožení zájmu na respektování pravomocného rozhodnutí soudu tak zde nedochází.“

Právním názorem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu je tříčlenný senát tohoto soudu v této věci rozhodující vázán. Vzhledem k rozhodnutí rozšířeného senátu nevyšel senát v této věci rozhodující rozhodnutí Ústavního soudu o ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 5 A 160/2002, jak měl původně v úmyslu.

Vzhledem ke skutečnostem a právním závěrům výše uvedeným shledal Nejvyšší správní soud žalobu žalobce důvodnou a proto zrušil napadené rozhodnutí správního orgánu II. stupně bez nařízení jednání podle § 76 odst. 1 písm. a/ s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti, protože tento orgán - žalovaný jednak dospěl k závěru, že podle § 56a odst. 2 zákona o správě daní a poplatků je použití mimořádného opravného prostředku nepřípustné vůči rozhodnutím celních orgánů, která již byla pravomocně přezkoumána soudem přičemž citované ustanovení je kogentním ustanovením a nelze jej při použití mimořádného opravného prostředku pominout a jednak přes svůj závěr výše uvedený dále odůvodňoval, že vlastně ani nebyly shledány nové skutečnosti případu, které by zakládaly důvod pro povolení obnovy řízení, protože Celní

ředitelství Brno (správní orgán I. stupně) při své rozhodovací činnosti o žádosti o obnovu řízení vycházelo ze skutečnosti, že nebylo žádným způsobem prokázáno, že by ze strany pracovníků celní správy došlo při projednávání daných případů ke spáchání trestného činu. Pokud žalovaný dospěl k závěru, že použití mimořádného opravného prostředku je v daném případě nepřipustné, bylo vyloučeno z tohoto důvodu posuzovat návrh na obnovu řízení z jiných důvodů. Podle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu v tomto rozhodnutí vysloveným k aplikaci ustanovení § 56a odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb.

Žalobce měl se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Tyto náklady sestávají ze zaplaceného soudního poplatku 1000 Kč a z nákladů souvisejících se zastoupením advokátem za čtyři úkony po 1000 Kč (za převzetí věci, sepsí žaloby, účast zástupce žalobce u jednání Nejvyššího správního soudu dne 26. 1. 2005 trvajícího déle jak 2 hodiny) a čtyři režijní paušály po 75 Kč, celkem 5 300 Kč (§ 7, § 9 odst. 3, písm. f/, § 11 odst. 1 písm. a/, d/ a g/ vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění do 31. 8. 2006). Náhradu těchto nákladů uložil Nejvyšší správní soud zaplatit žalovanému ve lhůtě uvedené ve výroku tohoto rozsudku. Náklady související se sepsí písemných podání ze dnů 2. 5. 2003 a 19. 11. 2004 nepovažuje Nejvyšší správní soud za důvodně vynaložené a jízdné k jednání Nejvyššího správního soudu dne 26. 1. 2005 z Prahy do Brna v uplatněné výši 1991 Kč za prokázané, protože žalobce tyto náklady jízdného nespecifikoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2007

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu